

A ALGEBRA - KOLOKVIJUM 1**05.12.2021.**

1. Ispitati sve aksiome komutativne grupe za strukturu $(\{f_1, f_2, f_3, f_4\}, \circ)$, gde su za $i \in \{1, 2, 3, 4\}$ funkcije $f_i : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ definisane sa $f_1(x, y) = (-y, -x)$, $f_2(x, y) = (y, x)$, $f_3(x, y) = (x, y)$, $f_4(x, y) = (-x, -y)$.
2. Naći normirani polinom $P(x)$ nad $\mathbb{R}$ petog stepena koji je deljiv sa $Q(x) = x^2 + 4$, jedan koren mu je i , a ostatak pri deljenju $P(x)$ sa $x - 1$ je -20 . Zatim polinom $P(x)$ faktorizirati nad poljima realnih i kompleksnih brojeva.
3. Rešiti po $z \in \mathbb{C}$ jednačinu $z \cdot \bar{z} + 1 = -i(z - \bar{z})$.

A ALGEBRA - KOLOKVIJUM 1**05.12.2021.**

1. Ispitati sve aksiome komutativne grupe za strukturu $(\{f_1, f_2, f_3, f_4\}, \circ)$, gde su za $i \in \{1, 2, 3, 4\}$ funkcije $f_i : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ definisane sa $f_1(x, y) = (-y, -x)$, $f_2(x, y) = (y, x)$, $f_3(x, y) = (x, y)$, $f_4(x, y) = (-x, -y)$.
2. Naći normirani polinom $P(x)$ nad $\mathbb{R}$ petog stepena koji je deljiv sa $Q(x) = x^2 + 4$, jedan koren mu je i , a ostatak pri deljenju $P(x)$ sa $x - 1$ je -20 . Zatim polinom $P(x)$ faktorizirati nad poljima realnih i kompleksnih brojeva.
3. Rešiti po $z \in \mathbb{C}$ jednačinu $z \cdot \bar{z} + 1 = -i(z - \bar{z})$.

A ALGEBRA - KOLOKVIJUM 1**05.12.2021.**

1. Ispitati sve aksiome komutativne grupe za strukturu $(\{f_1, f_2, f_3, f_4\}, \circ)$, gde su za $i \in \{1, 2, 3, 4\}$ funkcije $f_i : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ definisane sa $f_1(x, y) = (-y, -x)$, $f_2(x, y) = (y, x)$, $f_3(x, y) = (x, y)$, $f_4(x, y) = (-x, -y)$.
2. Naći normirani polinom $P(x)$ nad $\mathbb{R}$ petog stepena koji je deljiv sa $Q(x) = x^2 + 4$, jedan koren mu je i , a ostatak pri deljenju $P(x)$ sa $x - 1$ je -20 . Zatim polinom $P(x)$ faktorizirati nad poljima realnih i kompleksnih brojeva.
3. Rešiti po $z \in \mathbb{C}$ jednačinu $z \cdot \bar{z} + 1 = -i(z - \bar{z})$.

A ALGEBRA - KOLOKVIJUM 1**05.12.2021.**

1. Ispitati sve aksiome komutativne grupe za strukturu $(\{f_1, f_2, f_3, f_4\}, \circ)$, gde su za $i \in \{1, 2, 3, 4\}$ funkcije $f_i : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ definisane sa $f_1(x, y) = (-y, -x)$, $f_2(x, y) = (y, x)$, $f_3(x, y) = (x, y)$, $f_4(x, y) = (-x, -y)$.
2. Naći normirani polinom $P(x)$ nad $\mathbb{R}$ petog stepena koji je deljiv sa $Q(x) = x^2 + 4$, jedan koren mu je i , a ostatak pri deljenju $P(x)$ sa $x - 1$ je -20 . Zatim polinom $P(x)$ faktorizirati nad poljima realnih i kompleksnih brojeva.
3. Rešiti po $z \in \mathbb{C}$ jednačinu $z \cdot \bar{z} + 1 = -i(z - \bar{z})$.

A ALGEBRA - KOLOKVIJUM 1**05.12.2021.**

1. Ispitati sve aksiome komutativne grupe za strukturu $(\{f_1, f_2, f_3, f_4\}, \circ)$, gde su za $i \in \{1, 2, 3, 4\}$ funkcije $f_i : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ definisane sa $f_1(x, y) = (-y, -x)$, $f_2(x, y) = (y, x)$, $f_3(x, y) = (x, y)$, $f_4(x, y) = (-x, -y)$.
2. Naći normirani polinom $P(x)$ nad $\mathbb{R}$ petog stepena koji je deljiv sa $Q(x) = x^2 + 4$, jedan koren mu je i , a ostatak pri deljenju $P(x)$ sa $x - 1$ je -20 . Zatim polinom $P(x)$ faktorizirati nad poljima realnih i kompleksnih brojeva.
3. Rešiti po $z \in \mathbb{C}$ jednačinu $z \cdot \bar{z} + 1 = -i(z - \bar{z})$.

1. Za skup $A = \{1, 2, 3, 4\}$ su permutacije $s_i : A \rightarrow A$, $i \in \{1, 2, 3, 4\}$ definisane sa

$$s_1 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 1 & 2 & 3 & 4 \end{pmatrix}, \quad s_2 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 2 & 3 & 4 & 1 \end{pmatrix}, \quad s_3 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 1 & 2 \end{pmatrix}, \quad s_4 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 4 & 1 & 2 & 3 \end{pmatrix}.$$

Ispitati sve aksiome komutativne grupe na $(S, \circ)$, gde je $S = \{s_1, s_2, s_3, s_4\}$, a $\circ$ je kompozicija funkcija.

2. Naći normirani polinom $P(x)$ nad $\mathbb{R}$ petog stepena koji je deljiv sa $Q(x) = x^2 + 9$, jedan koren mu je $2i$, a ostatak pri deljenju $P(x)$ sa $x - 2$ je -10 . Zatim polinom $P(x)$ faktorirati nad poljima realnih i kompleksnih brojeva.
3. Rešiti po $w \in \mathbb{C}$ jednačinu $w \cdot \bar{w} + 1 = i(w + \bar{w})$.

1. Za skup $A = \{1, 2, 3, 4\}$ su permutacije $s_i : A \rightarrow A$, $i \in \{1, 2, 3, 4\}$ definisane sa

$$s_1 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 1 & 2 & 3 & 4 \end{pmatrix}, \quad s_2 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 2 & 3 & 4 & 1 \end{pmatrix}, \quad s_3 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 1 & 2 \end{pmatrix}, \quad s_4 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 4 & 1 & 2 & 3 \end{pmatrix}.$$

Ispitati sve aksiome komutativne grupe na $(S, \circ)$, gde je $S = \{s_1, s_2, s_3, s_4\}$, a $\circ$ je kompozicija funkcija.

2. Naći normirani polinom $P(x)$ nad $\mathbb{R}$ petog stepena koji je deljiv sa $Q(x) = x^2 + 9$, jedan koren mu je $2i$, a ostatak pri deljenju $P(x)$ sa $x - 2$ je -10 . Zatim polinom $P(x)$ faktorirati nad poljima realnih i kompleksnih brojeva.
3. Rešiti po $w \in \mathbb{C}$ jednačinu $w \cdot \bar{w} + 1 = i(w + \bar{w})$.

1. Za skup $A = \{1, 2, 3, 4\}$ su permutacije $s_i : A \rightarrow A$, $i \in \{1, 2, 3, 4\}$ definisane sa

$$s_1 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 1 & 2 & 3 & 4 \end{pmatrix}, \quad s_2 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 2 & 3 & 4 & 1 \end{pmatrix}, \quad s_3 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 1 & 2 \end{pmatrix}, \quad s_4 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 4 & 1 & 2 & 3 \end{pmatrix}.$$

Ispitati sve aksiome komutativne grupe na $(S, \circ)$, gde je $S = \{s_1, s_2, s_3, s_4\}$, a $\circ$ je kompozicija funkcija.

2. Naći normirani polinom $P(x)$ nad $\mathbb{R}$ petog stepena koji je deljiv sa $Q(x) = x^2 + 9$, jedan koren mu je $2i$, a ostatak pri deljenju $P(x)$ sa $x - 2$ je -10 . Zatim polinom $P(x)$ faktorirati nad poljima realnih i kompleksnih brojeva.
3. Rešiti po $w \in \mathbb{C}$ jednačinu $w \cdot \bar{w} + 1 = i(w + \bar{w})$.

1. Za skup $A = \{1, 2, 3, 4\}$ su permutacije $s_i : A \rightarrow A$, $i \in \{1, 2, 3, 4\}$ definisane sa

$$s_1 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 1 & 2 & 3 & 4 \end{pmatrix}, \quad s_2 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 2 & 3 & 4 & 1 \end{pmatrix}, \quad s_3 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 1 & 2 \end{pmatrix}, \quad s_4 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 4 & 1 & 2 & 3 \end{pmatrix}.$$

Ispitati sve aksiome komutativne grupe na $(S, \circ)$, gde je $S = \{s_1, s_2, s_3, s_4\}$, a $\circ$ je kompozicija funkcija.

2. Naći normirani polinom $P(x)$ nad $\mathbb{R}$ petog stepena koji je deljiv sa $Q(x) = x^2 + 9$, jedan koren mu je $2i$, a ostatak pri deljenju $P(x)$ sa $x - 2$ je -10 . Zatim polinom $P(x)$ faktorirati nad poljima realnih i kompleksnih brojeva.
3. Rešiti po $w \in \mathbb{C}$ jednačinu $w \cdot \bar{w} + 1 = i(w + \bar{w})$.

A REŠENJA

1. Izračunavanjem kompozicija funkcija f_1, f_2, f_3, f_4 , gde je f_3 identička funkcija, dobijamo Kejljevu tablicu

$\circ$	f_1	f_2	f_3	f_4
f_1	f_3	f_4	f_1	f_2
f_2	f_4	f_3	f_2	f_1
f_3	f_1	f_2	f_3	f_4
f_4	f_2	f_1	f_4	f_3

U unutrašnjosti tablice su svi elementi iz skupa $\{f_1, f_2, f_3, f_4\}$, te je $(\{f_1, f_2, f_3, f_4\}, \circ)$ grupoid. Kompozicija funkcija je asocijativna operacija (teorema). Neutralni element je identička funkcija f_3 (vidi se i iz tablice jer su mu vrsta i kolona jednaki graničnim). Iz tablice očitavamo da je $f_1^{-1} = f_1, f_2^{-1} = f_2, f_3^{-1} = f_3$ i $f_4^{-1} = f_4$. Tablica je simetrična u odnosu na glavnu dijagonalu te je operacija $\circ$ komutativna na skupu $\{f_1, f_2, f_3, f_4\}$.

2. Kako je i koren polinoma P , to i $\bar{i} = -i$ mora biti koren polinom P , te je P deljiv i sa $(x - i)(x + i) = x^2 + 1$. Dakle, deljiv je sa $(x^2 + 4)(x^2 + 1)$. Kako je P polinom 5-og stepena, sledi da je oblika $P(x) = (x^2 + 4)(x^2 + 1)(x - \alpha)$. Ostatak pri deljenju $P(x)$ sa $x - 1$ je -20 , što znači da je $P(1) = -20$. Uvrštavajući 1 u $P(x) = (x^2 + 4)(x^2 + 1)(x - \alpha)$ dobijamo $P(1) = (1^2 + 4)(1^2 + 1)(1 - \alpha) = 10 - 10\alpha = -20$, odakle dobijamo $\alpha = 3$.

Kako su koreni polinoma $x^2 + 4$ kompleksni brojevi $\pm 2i$, a koreni polinoma $x^2 + 1$ su kompleksni brojevi $\pm i$, sledi da je $P(x) = (x^2 + 4)(x^2 + 1)(x - 3)$ faktorizacija polinoma P nad $\mathbb{R}$, a faktorizacija nad $\mathbb{C}$ glasi $P(x) = (x - 2i)(x + 2i)(x - i)(x + i)(x - 3)$.

3. Za $z = x + iy, x, y \in \mathbb{R}$ je

$$\begin{aligned}
 z \cdot \bar{z} + 1 = -i(z - \bar{z}) &\Leftrightarrow (x + iy)(x - iy) + 1 = -i((x + iy) - (x - iy)) \\
 \Leftrightarrow x^2 + y^2 + 1 = -2yi^2 &\Leftrightarrow x^2 + y^2 - 2y + 1 = 0 \Leftrightarrow x^2 + (y - 1)^2 = 0 \Leftrightarrow (x = 0 \wedge y = 1) \\
 \Leftrightarrow z = i.
 \end{aligned}$$

B REŠENJA

1. Računajući kompozicije navedenih funkcija, dobijamo Kejljev tablicu grupoida $(S, \circ)$, gde se iz tablice vidi zatvorenost operacije $\circ$ na skupu S .

$\circ$	s_1	s_2	s_3	s_4
s_1	s_1	s_2	s_3	s_4
s_2	s_2	s_3	s_4	s_1
s_3	s_3	s_4	s_1	s_2
s_4	s_4	s_1	s_2	s_3

Kompozicija funkcija je uvek asocijativna operacija (što je teorema), a komutativna je na skupu S jer je tablica simetrična u odnosu na glavnu dijagonalu. Neutralni element je s_1 jer je to identička funkcija skupa S , a vidi se i po tome što su mu vrsta i kolona jednaki graničnoj vrsti tj. koloni. Iz tablice vidimo da je $s_1^{-1} = s_1$, $s_2^{-1} = s_4$, $s_3^{-1} = s_3$ i $s_4^{-1} = s_2$. Dakle, $(S, \circ)$ je komutativna grupa.

2. Kako je $2i$ koren polinoma P , to i $\overline{2i} = -2i$ mora biti koren polinom P , te je P deljiv i sa $(x-2i)(x+2i) = x^2+4$. Dakle, deljiv je sa $(x^2+9)(x^2+4)$. Kako je P polinom 5-og stepena, sledi da je oblika $P(x) = (x^2+9)(x^2+4)(x-\alpha)$. Ostatak pri deljenju $P(x)$ sa $x-2$ je -10 , što znači da je $P(2) = -10$. Uvrštavajući 2 u $P(x) = (x^2+9)(x^2+4)(x-\alpha)$ dobijamo $P(2) = (2^2+9)(2^2+4)(1-\alpha) = 104 - 104\alpha = -10$, odakle dobijamo $\alpha = \frac{114}{104} = \frac{57}{52}$.

Kako su koreni polinoma x^2+9 kompleksni brojevi $\pm 3i$, a koreni polinoma x^2+4 su kompleksni brojevi $\pm 2i$, sledi da je $P(x) = (x^2+9)(x^2+4)(x-\frac{57}{52})$ faktorizacija polinoma P nad $\mathbb{R}$, a faktorizacija nad $\mathbb{C}$ glasi $P(x) = (x-3i)(x+3i)(x-2i)(x+2i)(x-\frac{57}{52})$.

3. Za $w = x + iy$, $x, y \in \mathbb{R}$ je

$$w \cdot \bar{w} + 1 = i(w + \bar{w}) \Leftrightarrow (x + iy) \cdot (x - iy) + 1 = i((x + iy) + (x - iy))$$

$$\Leftrightarrow x^2 + y^2 + 1 = 2xi \Leftrightarrow (x^2 + y^2 + 1) - 2xi = 0$$

$$\Leftrightarrow (x^2 + y^2 + 1 = 0 \wedge -2x = 0) \Leftrightarrow (x = 0 \wedge y^2 + 1 = 0),$$

gde ne postoji $y \in \mathbb{R}$ takvo da je $y^2 + 1 = 0$, te polazna jednačina nema rešenja po $z = x + iy \in \mathbb{C}$.